

Sygnatura akt IX C 295/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 05-10-2012 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Jolanta Malik

Protokolant: Agnieszka Baca - Domin

po rozpoznaniu w dniu 05-10-2012 r. we W.

sprawy z powództwa **W. K.**

przeciwko **Skarb Państwa - Areszt Śledczy we W.**

- o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IX C 295 / 11

UZASADNIENIE

Powód W. K. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego we W. 20 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty i kosztami procesu, a ponadto wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych.

Powód powołał się na przepisy art. 77 Konstytucji RP, art. 417 § 1 k.c. i art. 3 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

W uzasadnieniu podał, że przebywał w Areszcie Śledczym jako odbywający karę pozbawienia wolności od dnia 24 lipca 2009 r. do dnia 2 października 2010 r., gdzie został poddany nieludzkiemu i poniżającemu traktowaniu. W okresie tym pozwany nie zapewnił powodowi odpowiednich warunków bytowych. Powód wskazał, że pozwany ponosi odpowiedzialność za: nadmierne przeludnienie celi, brak należytego jej wyposażenia, odpowiedniego oświetlenia oraz dostępu do ciepłej wody, a także naruszenie prawa do prywatności.

(k. 2-5)

Postanowieniem z dnia 6 maja 2011 r. tut. Sąd zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości oraz oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

(k. 23-24)

W odpowiedzi na pozew strona pozwana – Skarb Państwa – Areszt Śledczy we W. – wniosła o oddalenie powództwa jako bezpodstawnego oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu podał, że przesłanki, z których powód wywodzi swoje roszczenie sformułował bardzo ogólnikowo. Wskazał, że Areszcie Śledczym we W. powód przebywał w okresie od 21 lipca 2009 r. do 7 października 2010 r., 21 stycznia 2011 r. do 22 lutego 2011 r. oraz od 7 lipca 2011 r., nie przebywał natomiast od grudnia 2010 r. w celach, w których na jedną osobę przypadało mniej niż 3 m². Podniósł, że powód pracował przy pracach porządkowych, uczęszczał na kurs zawodowy brukarza, a co za tym idzie przez wiele godzin w ciągu doby przebywał poza całą mieszkalną, a ponadto, że powód mógł korzystać z łaźni co tydzień i częściej, mógł sobie zagotować wodę ciepłą w celi, oglądać telewizję, korzystać z biblioteki, uczestniczyć w nabożeństwach, chodzić do kantyny, brać udział w widzeniach, spacerach i zajęciach k-o.

(k. 37)

W piśmie z dnia 17 sierpnia 2011 r. powód wskazał, że w Areszcie Śledczym we W. przebywał z małymi przerwami i jedynie w okresie od 7 października 2010 r. do 21 stycznia 2011 r. przebywał w Zakładzie Karnym w G.. Podniósł, że od 26 maja 2010 r. do 2 lipca 2010 r. brał udział w kursie zawodowym. Wtedy też korzystał z łaźni częściej niż raz w tygodniu. Raz lub dwa razy w miesiącu przez godzinę uczestniczył w pracach porządkowych, za co otrzymywał nagrody. Ponadto podniósł, że cele były przeludnione, zniszczone i brudne. Były w nich insekty (powód został pogryziony przez pluskwy). Brakowało świetlic. Powód stwierdził, że opisane wyżej warunki naruszają godność osobistą osadzonych.

(k. 47-48)

Na czasie przesłuchania w dniu 29 marca 2012 r. powód sprecyzował, że domaga się zadośćuczynienia za okres pierwszych 12 miesięcy pobytu w AŚ we W. (tj. od lipca 2009 r. do lipca 2010 r.).

(k. 106)

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny:

Powód W. K. odbywał karę pozbawienia wolności w okresach:

- 14 maja 1992 r. do 18 kwietnia 1997 r.
- 5 listopada 1997 r. do 1 marca 2007 r.
- 24 marca 1998 r. do 29 maja 1998 r.
- 21 lipca 2009 r. do chwili obecnej

w zakładach karnych w S., nr (...) we W., W., N.i Areszcie Śledczym we W., O., a ostatnio od 22 lutego 2011 r. w G..

Dowód :

- **Informacja o pobytach i orzeczeniach z dnia 3 lutego 2010 r. – w aktach osobowych część A;**
- **informacja o pobytach i orzeczeniach z dnia 2 czerwca 2011 r., k. 54.**

W Areszcie Śledczym we W. przebywał w okresie:

- 14 maja 1992 r. do 27 maja 1993 r.
- 16 listopada 1994 r. do 19 stycznia 1995 r.
- 10 marca 2005 r. do 22 sierpnia 2005 r.
- 24 marca 1998 r. do 29 maja 1998 r.

- 21 lipca 2009 r. do 7 października 2010 r.

- 21 stycznia 2011 r. do 22 lutego 2011 r.

Dowód :

- ***informacja o pobytach i orzeczeniach z dnia 3 lutego 2010 r. – w aktach osobowych część A;***
- ***informacja o pobytach i orzeczeniach z dnia 2 czerwca 2011 r., k. 54.***

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej XII Wydział Karny z dnia 24 lipca 2009 r., XII Kp 673/09 wobec powoda zastosowano tymczasowe aresztowanie, jako podejrzanego o to, że w dniu 21 lipca 2009 r. we W., działając wspólnie i w porozumieniu z R. M. (1) dokonał rozboju na D. W., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach wielokrotnego powrotu do przestępstwa, tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. oraz znęcał się nad psem, tj. o czyn z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt na podstawie art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.k.

W nakazie przyjęcia do aresztu śledczego z dnia 24 lipca 2009 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej XII Wydział Karny wskazał na konieczność odizolowania powoda od R. M. (1).

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej XII Wydział Karny z dnia 20 października 2009 r., XII K 760/09, a następnie z dnia 7 stycznia 2010 r., XII K 760/09 tymczasowe aresztowanie powoda przedłużono.

Wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego we Wrocławiu, III Wydziału Karnego z dnia 26 sierpnia 2010 r., III K 190/10 powód został skazany na 4 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Dowód :

- ***postanowienie z dnia 24 lipca 2009 r., XII Kp 673/09 – w aktach osobowych w części A, k. 2-4;***
- ***postanowienie z dnia 20 października 2009 r., XII K 760/09 – w aktach osobowych w części A;***
- ***postanowienie z dnia 7 stycznia 2010 r., XII K 760/09 – w aktach osobowych w części A;***
- ***projekt propozycji klasyfikacyjnej z dnia 4 lutego 2010 r. – w aktach osobowych w części (...);***
- ***nakaz przyjęcia z dnia 24 lipca 2009 r. – w aktach osobowych w części A.***

W AŚ we W. powód przebywał:

- od 24 do 27 lipca 2009 r. – na oddziale (...) w celi nr 26, o powierzchni 8,32 m²,

- od 27 lipca do 29 lipca 2009 r. – na oddziale (...) w celi nr 10 o powierzchni 8.58 m²,

- od 29 lipca do 26 sierpnia 2009 r. – na oddziale (...) w celi nr 6 o pow. 8.10 m².

- od 26 sierpnia 2009 r. do 26 lutego 2010 r. – na oddziale (...) w celi nr 14,

- do początku marca 2010 r. powód przebywał w celach dwuosobowych o pow. 8,32 m² nie licząc toalety,

- następnie do 7 lipca 2010 r. w celach 7-mio osobowych o pow. 22,68 m²,

- do dnia 7 października 2010 r. – w celach 6-cio osobowych o pow. 19,50 m²,

Przy czym powód przebywał tylko raz w celi przeludnionej (gdzie nie zapewniono normy 3 m² na osadzonego) tj. w okresie od 29 lipca do 26 sierpnia 2009 r.. Była to cela dwuosobowa, gdzie w tym czasie przebywało 3 osadzonych .

Dowód :

- ***zeznania dyrektora AŚ K. K. za pozwanego, k. 87-89.***
- ***częściowo przesłuchanie powoda, k. 106-107.***

Cele w AŚ we W. wyposażone są w ubikację, zlew, kaloryfer, łóżka, stół, krzesła, szafki, wiadro i miskę. Oświetlane są żarówką energooszczędną o mocy, odpowiadającej 200 W. Żarówki tego typu instalowane są na polecenie Dyrektora Generalnego. Osadzeni składają prośby o zezwolenie na posiadanie lampki nocnej, zgody takie nie są z reguły wydawane ze względu na oszczędności. Światło wyłączane było codziennie o godz. 22 i włączane o 6 włącznikiem zewnętrznym, a prąd w godzinach 11-13 i 1 do 6 rano. W celi była zimna woda bieżąca. Wszyscy osadzeni otrzymują zgodę na posiadanie w celach grzałek albo czajników, mają więc możliwość zagotowania ciepłej wody na kawę, herbatę, czy do umycia naczyń. Wszystkim wydawane są zgody na posiadanie radia, TV, DVD. Osadzeni otrzymywali do dyspozycji pościel, koce, maszynki do golenia.

Kącik sanitarny oddzielony był od reszty celi płytą paździerzową i zasloną.

Raz w tygodniu, a dodatkowo w sytuacjach awaryjnych, istniała możliwość skorzystania z kąpeli w łaźni na ok. 30 stanowisk. Jeżeli osadzony jest zatrudniony lub uczestniczy w kursach zawodowych ma możliwości korzystać z łaźni codziennie.

Sprzątanie cel było obowiązkiem osadzonych. Raz w miesiącu na wniosek otrzymywali oni w tym celu przydział środków czystości – proszek i płyn.

W celach, na wniosek osadzonych, zgłoszony wychowawcy, funkcjonariuszowi albo kwatermistrzowi, przeprowadzano dezynsekcje.

W 2011 r. w Areszcie Śledczym we W. przeprowadzono wymianę pionów CO i instalacji ściekowej oraz doprowadzono do cel ciepłą wodę. Od stycznia 2012 zabudowywane są kąpiki sanitarne.

Osadzeni mogli opuszczać celę w czasie widzeń, a także w celu wyjścia do znajdujących się na terenie aresztu kaplicy, sklepu, lekarza, a także do wychowawcy, na codzienny godzinny spacer oraz do świetlicy na zajęcia kulturalnooświatowe, przy czym część świetlic była zamieniona na tymczasowe miejsca zakwaterowania dla osadzonych. Mieli dostęp do biblioteki.

Dowód :

- ***zeznania dyrektora AŚ K. K. za pozwanego, k. 87-89***
- ***zeznania świadka R. M. (1), k. 71-72;***
- ***przesłuchanie powoda, k. 106-107.***

W areszcie powód został, na swój wniosek, zatrudniony na ¼ etatu jako porządkowy. W ramach tego wydawał śniadania, obiady i kolacje, co wiązało się z możliwością dodatkowych wyjść z celi (3 razy dziennie), a ponadto wykonywał czynności porządkowe (zamiatanie, mycie) na terenie oddziału po kolacji. W związku pełnieniem w/w obowiązków powód przebywał poza celą około 2-3 godzin w ciągu doby.

Dowód :

- ***podanie o zatrudnienie z dnia 4 września 2009 r. – w aktach osobowych w części (...);***

- **zgoda na zatrudnienie z dnia 26 sierpnia 2009 r. – j.w.**
- **zeznania dyrektora AŚ K. K. za pozwanego, k. 87-89.**

Powód, jako osadzony w okresie od dnia 26 maja 2010 r. do dnia 2 lipca 2010 r. odbywał, na swój wniosek, kurs o specjalności brukarz zorganizowany przez Niepubliczną P.(...)(...) we W.w łącznym wymiarze 118 godzin. Celem kursu było nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie teoretycznego i praktycznego przyuczenia do wykonywania prac brukarskich. Część praktyczna polegała na układaniu kostki na terenie Aresztu Śledczego. Kurs został zakończony egzaminem. W okresie od dnia 7 czerwca 2010 r. do dnia 11 czerwca 2010 r. powód odbywał seminarium – zajęciach aktywizacyjnych, zorganizowanym przez Niepubliczną P.(...)Ustawicznego we W., w wymiarze łącznym 38 godzin, których celem była aktywizacja przygotowująca do powrotu na rynek pracy. W okresie od 12 kwietnia 2010 r. do 12 maja 2010 r. powód uczestniczył w kursie technologa robót wykończeniowych w budownictwie w wymiarze 120 h w Centrum (...), celem przyuczenia do zawodu technologa robót wykończeniowych w budownictwie.

W związku z udziałem w kursach powód przebywał poza celą około 8 godz. dziennie.

Dowód :

- **zaświadczenie o ukończeniu kursu z dnia 2 lipca 2010 r., k. 54, 85;**
- **zaświadczenie o ukończeniu seminarium, k. 54, 86;**
- **notatka z dnia 12 kwietnia 2010 r. – w aktach osobowych (...);**
- **zeznania dyrektora AŚ K. K. za pozwanego, k. 87-89;**
- **podanie z dnia 2 czerwca 2010 r. – w aktach osobowych (...);**
- **zaświadczenie z dnia 13 maja 2010 r. o ukończeniu kursu – w aktach osobowych (...)**

Powód jako osadzony zachowywał się poprawnie, jego zachowanie nie budziło żadnych zastrzeżeń, nie był skonfliktowany z innymi osadzonymi w celi ani poza nią, nie był karany dyscyplinarnie, był natomiast kilkakrotnie nagradzany nagrodami regulaminowymi. Dbał o porządek w swoim otoczeniu, chętnie brał udział w zajęciach świetlicowych.

Dowód :

- **opinie z października 2009 r. (3x) – w aktach osobowych w części (...);**
- **opinia z dnia 26 października 2009 r. – w aktach osobowych w części (...);**
- **opinia z dnia 25 stycznia 2010 r. – w aktach osobowych w części (...);**
- **opinia z dnia 5 maja 2010 r. – w aktach osobowych w części (...);**
- **opinia z dnia 2 sierpnia 2010 r. – w aktach osobowych w części (...);**
- **opinia z dnia 25 stycznia 2010 r. – w aktach osobowych w części (...);**
- **opinia z dnia 25 stycznia 2010 r. – w aktach osobowych w części (...);**
- **opinia z dnia 25 stycznia 2010 r. – w aktach osobowych w części (...).**

W czasie pobytu w Areszcie Śledczym we W. powód nie składał uwag, skarg, ani wniosków co do warunków, w jakich był osadzony.

Dowód :

- **akta osobowe część (...).**

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód dochodził zapłaty na jego rzecz 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek osadzenia go w pozwanym Areszcie Śledczym we W. w okresie 12 miesięcy od lipca 2009 r. do lipca 2010 r. w przeludnionej i nieodpowiednio wyposażonej celi. Podniósł, że roszczenie to zmierza do udzielenia mu ochrony dóbr osobistych (przede wszystkim godności) które zostały naruszone działaniami pozwanego.

Powód powołał się przy tym na naruszenie art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 grudnia 1950 r., który stanowi, że nikt nie może być poddany torturom ani niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu, i wprowadza obowiązek władzy publicznej zapewnienia osobom osadzonym w zakładach karnych godziwych i humanitarnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, nienaruszających godności ludzkiej, a ponadto na art. 77 Konstytucji RP i art. 417 § 1 k.c.

Powód wywodzi swoje roszczenie zatem z faktu osadzenia go w pozwanym Areszcie Śledczym w warunkach stanowiących poniżające lub niehumanitarne traktowanie powodujące naruszenie jego godności.

Zgodnie z art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne; w razie dokonanego naruszenia może żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności, ażeby złożyła oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie; wreszcie na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego. Z kolei art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Do dóbr osobistych podlegających ochronie prawnej zaliczyć należy godność osobistą, mimo że nie jest ona wprost wymieniona w art. 23 k.c., zawierającym jedynie przykładowy katalog dóbr osobistych. Godność jako przedmiot szczególnej ochrony prawnej wymieniona została natomiast w art. 30 Konstytucji, zgodnie z którym przyrodzona i niezbywalna godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

Podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa określa art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Przepis ten jest rozwinięciem normy rangi konstytucyjnej wyrażonej w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jak została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Wynikająca z art. 417 k.c. oraz z art. 77 Konstytucji RP odpowiedzialność Skarbu Państwa jest odpowiedzialnością za samo naruszenie prawa przy wykonywaniu władzy publicznej, jest oderwana od zawinienia. Delikt ten obejmuje zaniechania ze strony organu państwowego lub samorządowego, jeżeli ciążył na nim obowiązek działania wyznaczony przez obowiązujące przepisy prawa. Również przepisy art. 24 k.c. i 448 k.c. stanowiące podstawę roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych, nie wymagają dla obciążenia sprawcy tego naruszenia wykazania po jego stronie winy oraz przewiduje domniemanie bezprawności jego działania (zob. uchwałę SN (7) z dnia 18 października 2011 r., III CZP 25/11).

Powód dochodził zasądzenia zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę, jakiej doznać miał w czasie pobytu w Areszcie Śledczym we W.. Podnosił, że w pozwanej jednostce penitencjarnej doznał poniżającego traktowania z uwagi na warunki, w jakich został osadzony i w jakich odbywał karę pozbawienia wolności, tj. powierzchnię, stan higieniczny i wyposażenie cel mieszkalnych, a także dostęp do zajęć organizowanych poza celą.

Należy stwierdzić, że zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego ma charakter fakultatywny i jest uzależnione od oceny Sądu opartej na analizie wszelkich okoliczności konkretnej sprawy. Konieczne jest przy tym ustalenie, że doszło do bezprawnego naruszenia dobra osobistego oraz zaistnienia krzywdy po stronie osoby, której dobro osobiste zostało naruszone.

Rozważyć zatem należy, czy w istocie w czasie pobytu powoda w pozwanym Areszcie Śledczym we W. zostały naruszone w sposób bezprawny jego dobra osobiste.

Prawo do godnego odbywania kary pozbawienia wolności niewątpliwie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych podlegających ochronie, a działania naruszające te dobra mogą rodzić odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 i 448 k.c. (wyrok SN z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 486/09).

Powód sformułował kilka zarzutów dotyczących warunków bytowych w Areszcie Śledczym we W.. Zwrócił uwagę na nadmierne przeludnienie celi, które było źródłem agresji, bójek między więźniami, na skutek których zrobił się on lękliwy, a ponadto brak należytego jej wyposażenia oraz dostępu do zajęć kulturalno-oświatowych.

Zgodnie z art. 102 pkt 1 k.k.w. skazany ma prawo do odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia wyżywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd wziął pod uwagę treść dokumentacji przebiegu osadzenia powoda zawartej w jego aktach osobowych oraz zeznania przesłuchanego w charakterze strony pozwanej K. K. – Dyrektora Aresztu Śledczego we W.. Za niemiarodajne w przeważającej części uznał natomiast zeznania świadka R. M. (1). Świadek, który, jako że wraz z powodem dopuścił się przestępstwa rozboju, był od niego po osadzeniu odizolowany i przebywał na innym niż powód oddziale (...) (por. akta osobowe powoda oraz zeznania świadka R. M. (2)). Ponadto świadek, który twierdził, że o warunkach bytowych powoda dowiedział się od jego współosadzonych, przeniesionych z oddziału (...) do oddziału (...), nie potrafił wymienić z nazwiska ani jednej z tych osób, ani też wskazać, czy którakolwiek z nich siedziała z nim w jednej celi, czy też w celi obok. W ocenie Sądu podważa to wiarygodność jego zeznań, w związku z czym mogły one zostać wzięte pod uwagę w bardzo ograniczonym zakresie – jedynie w zakresie ogólnych warunków bytowych panujących w Areszcie, nie natomiast w zakresie przeludnienia czy wyposażenia celi, w której przebywał powód. Świadek bowiem takich wiadomości nie posiadał.

Dalej należy stwierdzić, że zeznania powoda mogły zostać uwzględnione jedynie w takiej części, w jakiej były zbieżne z pozostałym materiałem dowodowym. Oceniając je nie można było pominąć zachowania powoda podczas pobytu w Areszcie Śledczym. Należy wskazać, że powód w trakcie pobytu w przedmiotowej placówce miał możliwość zgłoszenia skarg i wniosków co do warunków, w jakich przebywał, administracji jednostki. Nigdy tego jednak nie uczynił. W aktach osobowych brak jest jakichkolwiek informacji o tym, by skarżył się na warunki, w jakich był osadzony. Przeciwnie, z wynika z nich, że powód żadnych uwag, skarg ani wniosków co do tych warunków nie zgłaszał.

Wobec powyższego należy dojść do przekonania, że brak było podstaw do ustalenia, by w celach, w których powód został osadzony, były insekty, czy jakiegokolwiek braki w wyposażeniu. Jeżeli by powód został pogryziony przez insekty – fakt ten winien zgłosić, tak aby umożliwić administracji Aresztu odpowiednią reakcję. Nie mogą się ostać także twierdzenia powoda dotyczące utrzymywania czystości w celi. Wykazano, że za utrzymywanie porządku odpowiadali sami skazani, otrzymywali oni w tym celu przydział środków czystości raz w miesiącu. Można wysunąć wniosek, że stan czystości celi był uzależniony zatem od nawyków higienicznych osadzonych, a nie od administracji Aresztu. Z akt osobowych wynika zaś, że powód dochowywał obowiązku utrzymania celi w czystości, co przeczy jego twierdzeniom, że strona pozwana mu tego nie umożliwiała.

Jeśli chodzi o zarzut braku dostępu do ciepłej wody należy zauważyć, że zgodnie z art. 102 pkt 1 k.k.w. i art. 110 § 2 k.k.w. skazany ma prawo do odpowiednich warunków higieny i wyposażenie celi w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy powinno te warunki respektować. Zgodnie z § 30 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności skazany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli. Żaden przepis nie wymaga jednak, by jednostka penitencyjna zapewniała osadzonym dostęp do bieżącej ciepłej wody. Jak wykazano powód mógł raz w tygodniu korzystać z łaźni, a na co dzień miał możliwość zagotowania sobie wody za pomocą czajnika lub grzałki. W celi dysponował zimną wodą bieżącą, miską do mycia i wiadrem. Nadto w okresie odbywania kursu zawodowego, wtedy kiedy wykonywał prace fizyczne, mógł korzystać z łaźni codziennie.

W ocenie Sądu zatem powód nie dowiódł, by doszło w tym zakresie do naruszenia norm dotyczących wyposażenia pomieszczeń mieszkalnych w Areszcie.

Można natomiast stwierdzić, że, przyznane przez stronę pozwaną, wydzielenie kącików sanitarnych jedynie za pomocą płyty paździerzowej i zasłonki nie może stanowić wystarczającej osłony i w tym zakresie celi mieszkalna nie spełnia należycie swoje funkcji w zakresie zapewnienia osadzonemu odpowiednich warunków sanitarnych. W takim wypadku może dojść do naruszenia prawa do prywatności, a także godności osoby ludzkiej – wyrok SN z dnia 28 lutego 2007 r., V CSK 431/06. Zgodnie bowiem z § 28 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25.08.2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności niezbędne urządzenia sanitarne sytuuje się w sposób zapewniający ich niekrepujące użytkowanie.

Dalej należy stwierdzić, że powód nie wykazał, by, na skutek przeludnienia AŚ we W., został pozbawiony zajęć kulturalno-oświatowych. Z akt osobowych, w tym zwłaszcza z kolejnych opinii, wynika bowiem, że w takich zajęciach brał udział.

W ocenie Sądu pozostałe twierdzenia powoda zostały sformułowane ogólnikowo i były mnożone przez powoda na potrzeby procesu (dostęp do lekarza, do telewizji). Z zeznań powoda wynika np., był nie zadowolony, że czas oczekiwania na wizytę u lekarza w nagłym przypadku wynosił 40 minut. Okoliczność ta w ogóle nie narusza jakichkolwiek dóbr osobistych powoda. Podnoszenie ich przez powoda jest wręcz nadużyciem, nawet bowiem warunkach wolnościowych gdyby powód nagle się rozchorował jest mało prawdopodobne, aby uzyskał pomoc lekarską w krótszym czasie. Na terenie Aresztu jest szpital działający całą dobę, w nagłych wypadkach osadzonych doprowadza się tam niezwłocznie, natomiast w pozostałych przypadkach do lekarza trzeba się zapisać, ale tak samo wygląda to w warunkach wolnościowych.

Jeśli chodzi o kwestię przeludnienia w celi w okresie, jak wskazał powód, od (tj. od lipca 2009 r. do lipca 2009 r.), to z zeznań Dyrektora Aresztu wynika, iż powód tylko raz przebywał w celi przeludnionej (gdzie nie zapewniono normy 3 m² na osadzonego) tj. w okresie od 29 lipca do 26 sierpnia 2009 r.. Była to celi dwuosobowa, gdzie w tym czasie przebywało 3 osadzonych .

Zgodnie z art. 110 § 2 k.k.w. w brzmieniu obowiązującym od dnia 6 grudnia 2009 r. (na podstawie ustawy z dnia 9 października 2009 o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy, Dz. U. Nr 190, poz. 1475) powierzchnia w celi mieszkalnej przypadająca na skazanego wynosi nie mniej niż 3 m². Tak ukształtowany stan prawny zastąpił poprzednią regulację, w której art. 110 § 2 k.k.w. stanowił, że powierzchnia celi mieszkalnej przypadająca na skazanego wynosi nie mniej niż 3 m², a jednocześnie art. 248 § 1 kodeksu przewidywał, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego może umieścić osadzonych na czas określony, w warunkach, w których powierzchnia w celi na jedną osobę wynosi mniej niż 3 m².

Z powyższego wynika, że w okresie tylko miesiąca powód przebywał w celi mieszkalnych, w których powierzchnia na jednego osadzonego nie spełniała obecnych norm wyznaczonych przywołanym art. 110 k.k.w, jednakże było to zgodne z ówczesnie obowiązującymi przepisami prawa (art.248 kkw). Przesłanka bezprawności z art. 24 k.c. nie została zatem spełniona.

Na marginesie można więc dodać jedynie, że nawet wedle obecnie obowiązujących norm wymóg zachowania 3m² na jednego skazanego byłby przekroczony w stopniu bardzo niewielkim.

Dalej należy stwierdzić, że na podstawie informacji udzielanych przez Sąd Okręgowy V Wydział Penitencjarny w innych sprawach o podobnym przedmiocie Sąd dysponuje z urzędu wiedzą, iż w 2010 r. nie istniało zjawisko przeludnienia w Areszcie Śledczym we W.. Zjawisko takie nie mogło zatem dotknąć powoda. Warto zauważyć w tym miejscu, że powyższe podważa wiarygodność twierdzeń powoda dotyczących okresu przebywania we w/w warunkach mieszkalnych, co skłoniło Sąd do dania wiary w zakresie zeznaniom strony pozwanej.

W ocenie Sądu w żadnym przypadku nie doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda przez osadzenie go w przeludnionych celach.

Na marginesie należy wskazać, że z akt osobowych powoda wynika, że powód nie był skonfliktowany z innymi osadzonymi w celi ani poza nią. Przeczy to twierdzeniom powoda o agresji, jaką miało wyzwać stłoczenie więźniów w przeludnionych celach i dodatkowo podważa ich wiarygodność. Za niewiarygodne uznał także Sąd twierdzenia powoda, doświadczonego bywalca zakładów karnych, który – jak wynika z jego akt osobowych – był wcześniej wielokrotnie karany i odbywał karę pozbawienia wolności, a skazywany był w warunkach powrotu do przestępstwa po odbyciu takiej kary (art. 64 § 1 kk), aby na skutek powodowanych owym przeludnieniem bójek, stał się lękliwy.

Wskazując, w jakich warunkach powinny być osadzone osoby pozbawione wolności czy to w ramach tymczasowego aresztowania, czy też w ramach odbywania kary, nie można pominąć przeciętnych warunków materialnych i bytowych w kraju. Poziom dobrobytu jest inny aniżeli w państwach zachodnich Unii Europejskiej, inne są nie tylko warunki odbywania kary pozbawienia wolności, ale także warunki szkolnictwa powszechnego czy poziom świadczeń zdrowotnych. Nie można zatem utożsamiać obniżonych standardów wyposażenia jednostek penitencjarnych i ich gorszego stanu technicznego z automatycznym zagrożeniem dla poszanowania praw osobistych jednostki. Rozważając podstawy faktyczne i prawne dochodzonego przez powoda roszczenia wskazać należy, że powód nie wykazał, aby warunki panujące w celach w Areszcie Śledczym we W., w których przebywał, w sposób zasadniczy i istotny naruszały obowiązujące przepisy prawa regulujące wykonywanie tymczasowego aresztowania oraz kary pozbawienia wolności w zakresie warunków bytowych osadzonych.

W ocenie Sądu warunki, w jakich powód odbywał karę pozbawienia wolności, uznać można wręcz za lepsze od przeciętnych. Powód uzyskał bowiem zgodę na zatrudnienie się w charakterze porządkowego oraz uczestnictwo w kursach zawodowych, co pozwalało mu na pozostawanie poza celą przez dodatkowe 2 do nawet 8 godzin w ciągu doby.

Jedynych ewentualnych naruszeń dóbr osobistych można co najwyżej upatrywać w słabym wyodrębnieniu części mieszkalnej i sanitarnej celi. To ostatnie zastrzeżenie co do warunków bytowych, w jakich osadzony był powód, nie oznacza jednakże, aby usprawiedliwione było nie tylko żądanie zadośćuczynienia w kwocie 20 000 zł, ale wręcz w ogóle zgłoszenie żądania zadośćuczynienia. Zgodnie bowiem z art. 448 k.c. sąd może przyznać odpowiednią sumę zadośćuczynienia w razie naruszenia dóbr osobistych, co oznacza, że nie zachodzi w tym zakresie automatyzm działania, sąd rozważa wszelkie okoliczności sprawy. Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę stanowi świadczenie, które ma na celu złagodzenie skutków doznanej krzywdy. Krzywdy takiej nie da się w pełni przeliczyć tak, jak szkody majątkowej. Nie ma on żadnego wzorca, nie podlega żadnej standaryzacji i każdorazowo jest oceniana w okolicznościach konkretnego przypadku. Ustalenie sumy zadośćuczynienia na poziomie odpowiednim uwzględniać winno wszystkie istotne okoliczności sprawy. Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny. Jego wysokość musi uwzględniać rodzaj naruszonego dobra, charakter, rozmiar naruszenia, natężenie odczuwanych skutków, ich długotrwałość. Naprawienie szkody niemajątkowej (krzywdy) nie ogranicza się jednak wyłącznie do przyznania rekompensaty pieniężnej, ani też ta rekompensata nie stanowi jednoznacznej i pewnej konsekwencji stwierdzenia, że do naruszenia dóbr osobistych. Powód nie uzasadnił, dlaczego w jego sytuacji należy w ogóle rozważać przyznanie zadośćuczynienia, na czym ma polegać potrzeba udzielenia jego dobrom osobistym ochrony prawnej przy wykorzystaniu tego właśnie środka prawnego.

Mając możliwość ustalenia odpowiedniego (stosownego, właściwego, adekwatnego do okoliczności sprawy) wymiaru zadośćuczynienia wedle swego uznania Sąd może także przyjąć, że w konkretnych okolicznościach nie zachodzi potrzeba zadośćuczynienia za krzywdę moralną poprzez jej zrehabilitowanie w formie pieniężnej. Nie każde naruszenie dóbr osobistych rodzi prawo do żądania zadośćuczynienia – wyrok SN z dnia 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 24 lipca 2008 r. I ACa 1150/06.

Na marginesie można przywołać także wyrok SN z dnia 28 lutego 2007 r., V CSK 431/06, wedle którego także samo przeludnienie w celach nie oznacza automatycznie naruszenia godności osób osadzonych.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał zatem, że w toku procesu powód jedynie w niewielkim zakresie wykazał, że odbywał karę pozbawienia wolności w warunkach naruszających jego godność. W przeważającej mierze zarzuty powoda nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych. Można jedynie uznać, że niewłaściwe wydzielenie kątek sanitarnych mogło stanowić pewne naruszenie prawa do prywatności powoda. Jedynie w tym zakresie zachowanie pozwanego mogłoby zostać uznane za mające charakter bezprawnego naruszenia dóbr osobistych w postaci godności i prywatności.

Jednakże powód nie wykazał, by wskutek tego doznał krzywdy w rozmiarze, który dawałby podstawę do uznania dochodzonej przez powoda kwoty 20 000 zł za stosowne zadośćuczynienie z art. 448 k.c.

Sąd oddalił zatem powództwo w całości jako nieusprawiedliwione wynikami przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Stronie pozwanej jako wygrywającej sprawę przysługuje zgodnie z art. 98 k.p.c. zwrot kosztów procesu obejmujących wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 2 400 zł ustalonej na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd podjął rozstrzygnięcia zawarte w sentencji wyroku.